

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

29'uncu Toplantı
6 Nisan 2016 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı (1/516)

III.- ALT KOMİSYON

A) ALT KOMİSYONA SEVK

1.- Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı'nın (1/516) alt komisyona sevk edilmesi

6 Nisan 2016 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.20

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)
SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)
KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, yazılı ve görsel basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 29'uncu Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı bulunmaktadır.

Komisyonumuzda Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı'nın bir alt komisyon kurulmasına ilişkin olmak üzere bir önerge ve gruplar arasında da bu konuda bir mutabakat vardır. Az sonra alt komisyon önergemizi okutacağım ancak öncelikle tasarıyla ilgili sunuşlarını yapmak üzere Sayın Bakana söz vereceğim. Sayın Bakanın sunumunu aldıktan sonra alt komisyon için önergeyi okutacağım, alt komisyonu kuracağız ve daha sonra genel görüşmelere alt komisyon metni üzerinden devam etmek üzere de birleşimi kapatacağım.

Sayın Bakan, buyurun lütfen.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı (1/516)

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; Hükûmetimiz tarafından hazırlanan Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı hakkında açıklamalar yapmaya başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlıyorum. Değerli komisyonun Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı'nın yasalaşma sürecinde yapacağı önemli katkılar ve harcayacağı zaman ve emek için şimdiden teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, çok özür diliyorum, sözünü kesiyorum. Kanun tasarısının karşılaştırmalı metnini dağıttık ama sunumunuzun bize, Komisyon üyelerimize dağıtacağımız bir basılı...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Eğer yoksa bile hemen arkadaşlarımız hızlı bir şekilde çoğaltsınlar, dağıtalım onu.

BAŞKAN – Lütfen çoğalttırsınlar, onları da dağıtalım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Memnuniyetle.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkan, değerli üyeler, uygulamakta olduğumuz gelir politikalarının temel amacı ekonomik kalkınmayı desteklemek, ekonomide kayıt dışılığı azaltmak, üretim, istihdam ve yatırımları teşvik etmek, yurt içi tasarrufları artırmak, bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılmasına katkıda bulunmak ve etkin, basit ve adil bir vergi sistemi oluşturarak kamu finansmanını sağlam temellere oturtmaktır. Bu amaca ulaşabilmek için vergi kanunlarının gözden geçirilerek mevzuatın sadeleştirilmesi, mevzuatın etkin ve uygulanabilir hâle getirilmesi için özellikle belirsiz alanların giderilmesi, vergi muafiyet ve istisnalarının ekonomik ve sosyal politikalar ile kamu finansmanı imkânları çerçevesinde yeniden değerlendirilmesi, ekonomide karar alıcılar için öngörülebilirliği sağlamak amacıyla vergi düzenleme ve uygulamalarına istikrar kazandırmak ve mükelleflerin gönüllü uyumunu artırmaya yardımcı olacak şekilde mükellef haklarını artırmak ve gelişmek şeklinde öngörülerimiz bulunmaktadır.

Mevcut vergi sistemimizde, gerçek kişilerin gelirleri ve kurumların kazançlarının vergilendirilmesini düzenleyen Gelir Vergisi Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanunu olmak üzere iki temel kanun bulunmaktadır. Bu tasarıyla az önce bahsettiğim temel amaçlarımıza uygun olarak ek, geçici ve mükerrer maddeleriyle birlikte 233 maddeden oluşan Gelir Vergisi Kanunu ile 49 maddeden oluşan Kurumlar Vergisi Kanunu birleştirilmek suretiyle 92 maddeden oluşan yeni bir gelir vergisi kanununun oluşturulması öngörülmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; uygulamakta olduğumuz gelir vergisi sisteminin temeli 1949 yılında gelir ve kurumlar vergisinin getirilmesiyle atılmıştır. Ancak, on yıllık bir uygulama döneminin ardından, ekonomik ve sosyal gelişmeler neticesinde uygulamaya çıkan sorunlara mevcut Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunları yeterince çözüm üretememiştir. Ayrıca, dar mükellefiyete tabi olanların vergilendirilmesine yönelik ciddi yetersizliklerin bulunması da idare ve mükellefler arasındaki itilafları artırmıştır. Bu nedenle Gelir Vergisi Kanunu dışı kapalı ekonominin nispeten hâkim olduğu bir dönemde kapsamlı değişiklikler öngörülerek yeniden hazırlanmış ve 1961 yılında yeni kanun yürürlüğe girmiştir. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bu yana Türkiye'nin dünya ile entegrasyonu artmış, serbest piyasa ekonomisi her alanda hâkim hâle gelmiştir. Dünya kapalı, iki kutuplu bir dünyadan açık, küreselleşen bir dünya hâline gelmiştir. İhtiyaçlar artmış ve çeşitlenmiştir. Ekonomik yapılar hem reel sektör hem de finansal sektör anlamında oldukça farklı koşullara bürünmüştür. Kanunu ekonomik ve sosyal değişimlere daha uygun hâle getirebilmek için zamanla yeni düzenlemeler yapılmış ancak

yapılan değişiklikler bir bütünlük arz etmediğinden Gelir Vergisi Kanunu'nun veya Kurumlar Vergisi Kanunu'nun sistematüğinde bozulmalara yol açılmış ve kanun basit, sade ve kolay anlaşılabilir olmaktan uzaklaşmıştır. Gelir Vergisi Kanunu'nda bazı temel düzenlemelere geçici maddelerle yön verilmiştir. Bu durum mükellefler açısından öngörülebilirliği azaltan bir unsur olmuştur. Diğer taraftan, gelir ve kazançlar üzerinden alınan vergilerin Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunları olmak üzere iki ayrı kanunda düzenlenmiş olması bazı önemli düzenlemelere her iki kanunda ayrı ayrı yer verilmesine sebep olmaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; belirttiğim bu hususlar gelir vergisi sisteminin bütüncül bir anlayışla tekrar değerlendirilmesini zorunlu kılmıştır. Tasarının 2013 yılının Haziran ayında Meclise sunulmasından önce, katılımcı bir anlayışla kamu ve özel sektör temsilcileri ile sivil toplum kuruluşları, akademisyenler ve uzmanlar gibi ilgili tüm taraflardan görüş ve öneriler alınmıştır. Bahsettiğim bütün bu unsurları göz önünde bulunduran, ülkemizin uzun vadeli stratejik hedef ve politikalarına uygun Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı'nı hazırlayarak 2013 yılında huzurlarınıza getirmiştik. Bu tasarıyla yatırım, üretim, istihdam ve tasarrufların teşvik edilmesi, vergiye gönüllü uyumun artırılması ve kayıtlı ekonomiye geçişin hızlandırılması, vergi tabanının genişletilmesi ve vergi adaletinin pekiştirilmesi, vergi güvenlik müesseselerinin güçlendirilmesi, sosyal ve çevresel politikalarla uyumlu bir gelir vergisi sisteminin kurulması ve özellikle Gelir Vergisi Kanunu'nun uygulanmasında esnekliğin ve etkinliğin artırılması amaçlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; tasarı, daha önce, hükümetlerimiz döneminde yatırım, üretim ve istihdamın artırılmasına olumlu katkılar sağlamak amacıyla düşürdüğümüz vergi oranları ve uygulamaya koyduğumuz tarife yapısını korumaktadır. Yani, getirdiğimiz tasarıda herhangi bir şekilde vergi oranlarında bir artış öngörmüyoruz. Bilindiği gibi, hükümetlerimiz döneminde yatırımları destekleyerek üretim ve istihdamı artırmak amacıyla kurumlar ve gelir vergisi oranlarında önemli indirimlere gittik. Fon payı dâhil yüzde 33 olan kurumlar vergisi oranını 2006 yılında yüzde 20'ye düşürdük. Benzer şekilde, gelir vergisi oranlarında da önemli indirimlere gittik. En yüksek vergi dilimine uygulanan yüzde 49,5'lik vergi oranını yüzde 35'e, en düşük vergi dilimine uygulanan vergi oranını ise yüzde 22'den yüzde 15'e indirdik. Böylece, 2002 yılında yüzde 65 olan kurum kazançları üzerindeki vergi yükünü yüzde 34'e düşürdük.

Tasarıda, tasarrufların katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirilmesi ile üretim, istihdam ve rekabetçiliğin artırılması amacıyla yatırım teşvik kapsamında yürütülen indirimler kurumlar vergisi uygulaması "indirimli gelir vergisi" adı altında devam ettirilmektedir. Benzer şekilde, yatırım teşvik sistemi kapsamında istatistiki bölge birimleri sınıflandırılması, kişi başına düşen millî gelir veya sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine göre belirlenen iller için sağlanmış olan istihdam teşviklerine de devam ediyoruz.

Ülke olarak katma değer zincirinde yukarı seviyelere çıkmak, küresel ölçekte daha rekabetçi bir yapıya kavuşmak için son on üç yıllık dönemde AR-GE harcamalarına, AR-GE'ye ve inovasyona büyük bir önem verdik. Bu dönemde AR-GE harcamalarının gayrisafi millî hasıladaki payını yüzde 0,53'ten yüzde 1,1'e çıkardık. Hedefimiz bu oranı 2023 yılında diğer gelişmiş ülkelerde olduğu gibi yüzde 3 seviyesine çıkarmaktır. Bu hedefimiz doğrultusunda işletmelerin yaptığı AR-GE harcamalarının yüzde 200'e kadarlık kısmının kazanç ve matrahtan indirilmesi uygulamasına devam ediyoruz. Bu amaçla katma değeri yüksek hizmet ihracına yönelik teşvikler de tasarıda yerini bulmaktadır. Yurt dışına mimarlık, mühendislik, tasarım, yazılım, çağrı merkezi, muhasebe kaydı tutma gibi alanlarda hizmet veren işletmelerin bu faaliyetlerden elde ettikleri kazancın yarısı gelir vergisinden istisna edilmektedir. Yine, bu kapsamda eğitim ve sağlık alanında yabancılara hizmet veren işletmelerin kazançlarının yarısı gelir vergisinden müstesna tutulmaktadır. Ülkemizin beşerî sermaye kapasitesini ve kalitesini daha yukarı seviyelere çıkarmak amacıyla eğitime sağlanan vergisel teşvikler artırılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; tasarıda getirdiğimiz önemli yeniliklerden birisi de ekonomik büyüme ve kalkınmanın itici gücü, yenilik ve yaratıcılığın en önemli kaynaklarından biri olan genç girişimcilerin teşvik edilmesidir. Bu amaçla ticari, zirai veya mesleki faaliyeti nedeniyle ilk defa gelir vergisine tabi olacak 29 yaşını doldurmuş genç girişimcilerin iş kurmaları üç yıl süreli vergi teşvikiyle desteklenmektedir. Bu kapsamda, biliyorsunuz, Komisyonumuzdan daha önce düzenleme geçti, yasalaştı ama ilk defa genç girişimcilere dönük gelir vergisi istisnası düzenlemesini 2013 yılında Komisyonumuza arz ettiğimiz Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı'nda öngörmüştük.

Ayrıca tasarıyla tarımda verimliliğin artırılması ve ölçek ekonomisine ulaştırabilmesi amacıyla tarım sektöründe kurumsallaşmayı ölçek açısından büyümeyi teşvik edici uygulamaları getirmektediriz. Bu kapsamda münhasıran zirai faaliyette bulunan ve işletme büyüklüğünü en az yüzde 50 oranla aşan şirketler çiftçi sayılacaktır. Çiftçi ve çiftçi sayılanların yanında çalışan işçilere asgari ücrete tekabül edenler ücretler için vergi indirimi getirilmektedir. Biçerdöver, kamyon veya 2'den fazla traktöre sahip olmak tek başına gerçek usulde vergilendirmeyi gerektirmeyecektir. Ticari kazanç olarak vergilendirmeyi gerektiren sertifikalı tohum, yumru ve fide yetiştiriciliği ile hayvan fetüsü üreticiliği de zirai faaliyet kapsamına alınmaktadır. Tarımda kullanılan iktisadi kıymetler mevcut amortisman oranının 2 katına kadar itfa edilebilecektir. Öngörülen değişikliklerle tarımda kurumsallaşma, ölçek ekonomisine geçiş, profesyonel yönetim, kaynakların daha etkin ve verimli kullanılması amaçlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; finansal piyasaları geliştirmeye ve derinleştirmeye, tasarrufları artırmaya, yatırımlara kaynak sağlamaya ve girişimciliği desteklemeye yönelik teşviklerimiz devam etmektedir. Mevcut Gelir Vergisi Kanunu'nda geçici maddeyle yönlendirilen menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının vergilendirilmesine yönelik düzenleme bu tasarıyla kalıcı hâle getirilmektedir. Dolayısıyla, yatırımcılar açısından öngörülebilirlik önemli ölçüde artırılmış olacaktır.

Yurt içi tasarrufları artırmaya yönelik destek unsurları tasarıda yer almaktadır. İşverenler tarafından çalışanları için bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları kazançtan indirilmeye devam edilecektir. Şirketlerin halka açılmasını teşvik ederek sermayenin tabana yayılması kolaylaştırılmaktadır. Bu kapsamda halka açılmak üzere elden çıkarılan hisse senetlerinden elde edilecek kazançlara yüzde 90'a kadar vergi istisnası öngörülmektedir. Bugün yüzde 75 olan istisna halka açık şirketler için halka arz edilen hisse senetleri bakımından yüzde 90'a çıkarılmış olacaktır. Halka açık şirketlerin hisseleri bir yıldan fazla süreyle elde tutulduktan sonra vergisiz olarak satılabilecektir. Bireysel katılım sermayesi, girişim sermayesi düzenlemeleriyle yatırımcılar bu tasarıyla desteklenmektedir. Ülkemizin dünyanın önemli ve sayılı finans merkezleri arasında yer alma hedefi doğrultusunda uluslararası fonların ülkemize gelmelerini teşvik etmek amacıyla yaptığımız düzenlemeler bu tasarıyla korunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; tasarıyla vergiye gönüllü uyumun artırılması ve kayıtlı ekonomiye geçişin hızlandırılmasına katkı sağlamak amacıyla önemli adımlar atılmaktadır. Bu çerçevede Gelir Vergisi Kanunu daha basit, sade ve kolay anlaşılabilir bir şekilde yeniden hazırlanmıştır. Daha önce belirttiğim üzere, Gelir Vergisi Kanunu ile Kurumlar Vergisi Kanunu birleştirilerek tasarıdaki madde sayısı toplamda 92'ye indirilmektedir. Tasarıda her bir gelir unsurunu ilgilendiren istisna ve muafiyetler ile giderler ve özellikle müesseseler ilgili bölümlerine taşınmaktadır. Unsurlar itibarıyla giderler uyumlaştırılmakta, kanunda bir bütünlük sağlanmaktadır.

Tasarıda unsurlar itibarıyla gelirlerin tespitinde ticari kazancın tespitiyle aynı olan giderlere atıf yapılmakta ve kanun da daha sade bir hâle getirilmektedir. Vergi kesintisi yükümlülükleri gelir unsurları itibarıyla gruplandırılmaktadır. Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarında ayrı ayrı düzenlenmiş stopaj hükümleri tek bir çatı altında yeniden birleştirilmektedir. Tasarıda beyanname verme süreleri bir ay öne çekilerek dördüncü dönem geçici vergi beyannamesi kaldırılmaktadır. Geçici verginin iade talebi ilgili yılın sonuna kadar yapılabilirken bu süre zaman aşımı süresine ötelenerek mükellef haklarına yönelik önemli bir yenilik getirilmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bu tasarıda idare ile mükellefler arasında ihtilaflara sebebiyet vermiş olan belirsiz alanların netleştirilmesine yönelik düzenlemeler de yapılmaktadır. Örneğin, özel inşaat işlerinin vergilendirilmesine yönelik hükümler çok açık, sarıh, net hükümlere bağlanmaktadır. Benzer şekilde ticari kazançlarının vergilendirilmesindeki belirsizlikleri gidermek amacıyla ticari organizasyon tanımına tasarıda yer verilmektedir. Gerçek usulde vergilendirilen mükelleflerden hasılat eşiklerinin altında kalanların en uygun şekilde vergilendirilmesini sağlamak amacıyla basit usulde vergilendirilebilmesine yönelik getirilmiş imkân korunmaktadır. Basit usule tabi mükelleflerin kayıtlarını kendilerinin tutmalarına imkân sağlanmaktadır. Kurumların yönetim kurulu başkan ve üyelerine ortaklık payıyla ilişkili olmaksızın ödenen kâr paylarının ücret olarak tarife göre vergilendirilmesi öngörülmektedir. Ayrıca, çalışanlara pay senedi verilmesi veya pay senedi alım hakkı tanınması hâlinde yapılacak vergileme netleştirilmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; tasarıyla vergi tabanını genişletmeye ve vergi adaletini güçlendirmeye yönelik önemli düzenlemeler yapılmaktadır. Türkiye'de kalma süresi üç tam yılı aşan iş adamları, uzmanlar, memurlar, basın ve yayın çalışanları bundan böyle tüm kazançları üzerinden Türkiye'de vergilendirileceklerdir. Tam mükellefiyet ölçütü OECD uygulamalarına paralel olarak on iki aylık herhangi bir kesintisiz dönemde toplam yüz seksen üç gün veya daha fazla Türkiye'de kalanları kapsayacak şekilde düzenlenmektedir. Basit usule tabi olmanın şartları arasına iş yeri emlak vergi değeri de eklenmek suretiyle vergilemede etkinlik sağlanmaktadır. Ayrıca, birden fazla iş yerinde ticari faaliyette bulunanlar ile kanunda öngörülen hâller hariç ticari faaliyetini birden fazla taşitla yürütenler basit usulden yararlanamayacaktır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; tasarıda serbest meslek kazancı istisnasından yararlananlar ile ücret geliri elde edenlerin beyan yoluyla vergilendirilmesi yeni esaslara bağlanmaktadır. Mevcut Gelir Vergisi Kanunu'nda serbest meslek erbabından sanatçılar, yapımcılar, sunucu, besteci, senarist, ressam, gazeteci ve yazarlar hakkında hâlihazırda elde ettikleri gelir ne olursa olsun yüzde 17 oranında stopaj yapılmak suretiyle vergilendirilmektedir. Bu kişiler defter tutmamakta, beyanname vermemektedirler. Ayrıca, tek işverenden ücret alanlar da tutarı ne olursa olsun hâlihazırda beyanname vermemektedirler. Tasarıyla yaptığımız düzenlemeye göre, serbest meslek kazancı istisnasından yararlananlardan geliri 220 bin TL'yi aşanlar artık beyanname vereceklerdir ancak bu kişiler defter tutmak zorunda olmayacaklar, gelirlerinden gerçek ya da götürü giderlerini indirim imkânına kavuşacaklardır. Ücretlilerde ise, tek işverenden alınan ücret geliri 220 bin TL'yi aşanlar beyanname vereceklerdir, birden fazla işverenden alınan ücretler toplamı 110 bin TL'yi aşıyorsa bu kişiler de beyanname vermeye başlayacaklardır. Bu kapsamda beyanname verenler gelirlerinden yaptıkları bağışları ve hesaplanan vergilerinden eğitim ve sağlık giderlerinin belirli bir kısmını düşebileceklerdir. Böylelikle, beyanname veren mükellef sayısının artırılması, verginin tabana yayılması öngörülmektedir. Ayrıca, beyannameli sistemin yaygınlaşabilmesi amacıyla belirlenen eşik değerlerin indirilmesi yoluyla vergi tabanının genişletilebilmesi hususunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmektedir. Gerek beyanname veren mükellef sayısının artırılmasıyla vergi tabanının genişletilmesi gerekse gider ve indirimlerin beyannamelere yansıtılması kayıtlı ekonomiye geçişin hızlandırılmasına katkı sağlayacaktır.

Vergi tabanını genişletmeye yönelik yapılan bir diğer önemli düzenleme ise kira gelirlerinde götürü gider uygulamasına getirilen sınırlamalardır. Bu uygulamayla iş yerleri, arazi, arsalar ve 69 bin lira üzeri konut kira geliri elde edenler için yüzde 25 götürü gider uygulaması kaldırılmaktadır. 30 bin ila 69 bin lira arası konut kira geliri elde edenler için götürü gider yüzde 15'e indirilmektedir. 30 bin liraya kadar olan konut kirası elde edenler için ise götürü gider mevcutta olduğu gibi yüzde 25 olarak uygulanmaya devam edilecektir. Götürü gider uygulamasından yararlanamayacak mükellefler

kiralamaya konu taşınmazlar için yaptıkları gerçek giderleri ne ise o gerçek giderlerin hepsini tamamen gelirlerinden indirebileceklerdir.

Ayrıca, teknolojik gelişmeler ışığında, her türlü elektronik ortam ve alan adlarının kiralanması ile bazı hakların kiralanmasından elde edilen iratlar gayrimenkul sermaye iradı olarak vergilendirilecektir. Diğer taraftan, değer artışlarının ve sermaye kazançlarının vergilendirilmesindeki istisnalar daraltılmaktadır. Buna göre, taşınmazlar, pay senetleri, ortaklık hakları ve hisselerinin elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar elde tutma süresine göre kademeli olarak istisnaya tabi tutularak vergilendirilecektir. Gerçek kişilerin taşınmaz ve hisse senedi satışlarında kurumlardaki gibi kademeli istisna getirilmektedir. Borsa İstanbul'a kote ettirilen hisse senetlerinin bir yıldan fazla elde tutulması hâlinde uygulanan yüzde 100 istisna devam edecektir. Bu düzenlemeler vergi sistemimizde vergi tabanının genişletilmesine önemli katkı sağlayacaktır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; eğitim ve sağlıkla ilgili giderler mevcut durumda gelir vergisi matrahının tespitinde indirim olarak dikkate alınmaktadır, tasarıda ise bu harcamaların belirli bir yüzdesinin matrah yerine hesaplanan vergiden indirilmesi öngörülmektedir. Böylelikle, yüksek gelir düzeyine sahip olanlar lehine olan indirim uygulaması elde edilen gelirin durumuna göre değişmeksizin herkesin eşit düzeyde yararlanabileceği bir indirim müessesesi hâline getirilmektedir. Gelir vergisinde vergilendirme, esas itibarıyla mükellefin beyanına göre yapılmaktadır. Vergi idaresi gerekli hâllerde bu beyanların doğruluğunu kontrol etmektedir. Vergiye uyumu güçlendirmek için yapılan kapsamlı kontrollerin yanı sıra, vergi sistemi içerisinde güvenlik müesseselerine yer verilmesi de gerekmektedir. Vergi alacağını güvence altına almak ve vergi kaçırmaya yönelik girişimlerin önüne geçmek amacıyla tasarıda yer verilen başlıca vergi güvenlik müesseseleri ise şunlardır: Emsal kira bedeli esası, örtülü sermaye, transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı, kontrol edilen yabancı kurum kazancı, zararlı vergi rekabetine yol açan ülkelere yapılan ödemelerde vergi kesintisi.

Sayın Başkan, değerli üyeler; tasarıda sosyal ve çevresel politikalarla uyumlu önemli düzenlemeler bulunmaktadır. Çocuk tanımının kapsamı genişletilmektedir. Vesayeti altında bulunmak şartıyla, kardeşler ve anne babasını kaybetmiş kardeş çocukları ile torunlar için de mükellefler kendi çocuklarında olduğu gibi, vergi indiriminden yararlanabileceklerdir. Uygulamakta olduğumuz nüfus politikasına katkı sağlamak amacıyla üçüncü çocuk için ücretlerde özel indirim oranının yüzde 5'ten yüzde 10'a çıkarılması öngörülmektedir. Kadınların çalışma hayatına katılımını, aile ve toplum refahını artırmak için kreş ve anaokulu hizmetleri desteklenmektedir. Aile yapımızın sosyal değerleriyle uyumlu olarak, kira gelirleri için eşin anne ve babasının kullanımına bedelsiz olarak tahsis edilen konutlarda emsal kira bedeli esası uygulamasından vazgeçilmektedir. Öğrencilere, bakıma muhtaç olanlara ve yaşlılara destek sağlanacaktır. Bu amaçla öğrenci yurtları, bakımevleri ve huzurevlerine ödenen oda ve yatak ücretlerinin gayrimenkul sermaye iradından indirilebilmesine olanak sağlanmaktadır. Isı yalıtımı ve enerji tasarrufuna yönelik harcamaların elde edilen kira gelirinden doğrudan gider olarak indirilebilmesine imkân sağlanmaktadır. Böylece enerji tüketiminde tasarrufun artırılması ve dış bağımlılığın azaltılması amaçlanmaktadır. Konut sahipliğinin temel ihtiyaçlar arasında yer aldığı gerçeğinden hareketle ikamet amacıyla kullanılan tek konutun elden çıkarılmasından doğan kazançlar vergiden istisna edilmektedir. Bu düzenleme aynı zamanda inşaat sektörünü canlandırarak ekonomik büyümeye de olumlu katkı sağlayacaktır. Ayrıca, sosyal devlet olmanın bir gereği olarak küçük çapta iş yapan, kazancı ancak geçimini sağlamak için yeterli olan kişiler gelir vergisinden muaf tutulmaktadır. Ülkemizde sporun gelişimine katkı sağlayabilmek amacıyla amatör sporcu istihdam edilen iş yerlerine belirli şartlar dâhilinde sağlanan vergi istisnasının kapsamı da genişletilmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; değişen ekonomik koşullara hızlı bir şekilde uyum sağlayabilmek ve beklenmeyen etkenlerin ekonomi üzerindeki etkisini azaltabilmek önemli ölçüde yürütmenin esneklik kapasitesine bağlıdır. Maliye politikasının esnek bir yapıda kurgulanması izlenen politikaların etkinliğini artıracaktır. Daha önce bahsettiğim üzere, beyanname verme zorunluluğuna ilişkin eşik değerler Bakanlar Kurulu tarafından değiştirilebilecektir. Bu uygulama gerek ekonomik koşullardaki değişikliğe uyum sağlamak için gerekse mükellefin vergiye uyumunu güçlendirmeye yönelik önemli bir esneklik olacaktır. Ayrıca, zirai kazançlara yönelik grupların tespitiyle belirlenmiş ölçüleri, üretim havzaları, bölgeler, iller, mükellef grupları, arazi ve ürün türleriyle üretimin organik tarım esaslarına göre gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğine göre farklılaştırma hususunda da Bakanlar Kuruluna yetki verilmektedir. Vergi kesintisi oranlarının her türlü özellikli duruma göre farklılaştırılması ile kanunda yer alan maktu ve nispi oranların değiştirilebilmesi hususlarında da Bakanlar Kuruluna verilen yetki genişletilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 12 Haziran 2013 tarihinde Meclise sevk ettiğimiz ve 64'üncü Hükûmetimiz tarafından yenilenen Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı'yla ilgili olarak yeni, kapsamlı bir istişare ortamını tüm sosyal taraflarla yürüttük. Hükûmet kurulduktan sonra tasarıyla ilgili olarak geniş bir istişare ortamını tüm sosyal taraflarla geliştirdik. Bu çerçevede Vergi Konseyi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu, Türkiye İhracatçılar Meclisi, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Sigorta Birliği, Finansal Kurumlar Birliği, TÜSİAD, MÜSİAD, Uluslararası Yatırımcılar Derneği, Türkiye Mühendisler Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği ve diğer memur ve işçi sendikalarımız başta olmak üzere tüm sivil toplum kuruluşlarından, kamu kurum ve kuruluşlarından görüş ve öneriler aldık. Bakanlığımızca söz konusu görüş ve öneriler değerlendirilmiş ve tasarinin komisyon çalışmaları sırasında ilgili taraflarca gündeme getirilen ve üzerinde görüş ve öneri sunulan hususlarda çalışma yapılması ihtiyacı doğmuştur. Burada, özellikle alt komisyon çalışmaları sırasında alt komisyon üyelerimizle tüm sivil toplum örgütlerinden gelen görüş ve önerileri kendileriyle paylaşacağız. Dolayısıyla, alt komisyon çalışmalarında, mevcut tasarinin daha da geliştirilmesi ve tüm sosyal tarafların da katkılarıyla, hakikaten hepimizin arzu

ettiği bir yeni gelir vergisi kanunu çerçevesine kavuşturulması öne önemi amacımızdır. Bugüne kadar bize gönderilen görüş ve önerileri topluca değerlendirdiğimizde, birazdan size söyleyeceğim konular, üzerinde çalışma yapacağımız konu başlıkları olarak ortaya çıkmış bulunuyor. Bu konu başlıkları sosyal taraflar tarafından bizlere ifade edilen, birbiriyle farklı olsa da tartışılması mutlaka gerekli olan konular. Bu çerçevede, baktığımızda, asgari ücret ve çocuk tanımı, dar mükellefiyette vergileme rejimi, bölgesel yönetim ve bölgesel hizmet merkezleri müessesesi, esnaf muafiyeti, kamu kurumlarına ait kreş ve konukevlerine ilişkin vergi muafiyeti, organize sanayi bölgelerine ait iktisadi işletmelere ilişkin muafiyet, ticari kazancın tespitinde ticari organizasyonun tanımı, özel inşaatların vergilendirilmesi, yıllara sari inşaat ve onarım işlerinin vergilendirilmesi, sigorta teknik karşılıkları, taşıtlara ait giderlerin indirimi, genç girişimcilere yönelik istisna, taşınmaz ve iştirak hisselerinin satışından elde edilen kazançlara yönelik istisna, zirai ürünlerin kapsamı, sınai mülkiyet haklarına ilişkin kazanç istisnası, serbest meslek kazançları istisnası, beyan ve gelire giren kazanç ve iratlar, gayrimenkul sermaye iratlarında götürü gider uygulaması, taşınmazların depreme karşı dayanıklılığının artırılmasına ilişkin yapılan harcamalar, kâr paylarının sermayeye eklenmesi, değer artışı kazançlarında tek konut istisnası, örtülü sermaye, transfer fiyatlaması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı, kontrol edilen yabancı kurum kazancı, kurumlarda bölünme, ücretlerde istisna uygulamaları, beyanname verme süresi ve dördüncü geçici beyannamenin kaldırılması, muhtasar beyanname verilmeyecek hâller, istisna uygulamaları ve vergileme rejimine ilişkin olarak müktesebatların korunması, tüm bu konular sosyal taraflar tarafından bize gönderilen görüş ve öneriler kapsamında değerlendirilmiştir. İnşallah, alt komisyon çalışmaları sırasında sizlerle bunları enine boyuna, birlikte değerlendirmek suretiyle üst komisyona gelecek yeni gelir vergisi kanunu tasarısı daha geniş bir katılımı, çok daha muhtevası genişleyen bir noktada Komisyonumuza gelmiş olacak. Tüm bu görüş ve önerilerin adil, uygulanabilir, mükellef haklarını gözetken bir gelir vergisi kanununun yasallaşması açısından siz değerli Komisyon üyelerinin katkılarıyla ele alınmasının faydalı olacağını düşünmekteyiz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; konuşmamda bahsetmiş olduğum temel amaçlar dikkate alınarak hazırlanan Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı'yla kamu finansmanını sağlam temellere dayandıran, sürdürülebilir ekonomik kalkınmayı hedefleyen, katma değeri yüksek üretimi destekleyen, uluslararası örneklerle uyumu gözetken, mükellef odaklı, mükellef haklarını güçlendiren, etkin, verimli ve adil bir vergi sistemine ulaşma yolunda önemli bir adım atılmaktadır.

Bu tasarının ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum, hepinizi bu vesileyle saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakana teşekkür ediyoruz.

III.- ALT KOMİSYON

A) ALT KOMİSYONA SEVKLER

1.- *Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı'nın (1/516) alt komisyona sevk edilmesi*

BAŞKAN - Bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/516) esas numaralı Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı'nın daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesi amacıyla bir alt komisyon kurulmasını arz ve teklif ederim.

Abdullah Nejat Koçer

Gaziantep

BAŞKAN – Alt komisyonun kuruluşuna ilişkin önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, alt komisyonun Sayın Mehmet Şükrü Erdoğdu Başkanlığında Mustafa Savaş, İbrahim Aydemir, Cemal Öztürk, Hamza Dağ, Sami Çakır, Ebubekir Gizligider, Hikmet Ayar, Mehmet Ali Cevheri, Salih Cora, Faruk Çaturoğlu, Bülent Kuşoğlu, Bihlun Tamaylıgil, Musa Çam, Garo Paylan, Ahmet Yıldırım ve Erhan Usta'dan oluşmasını -17 kişilik bir alt komisyondur- oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Geriye kim kaldı ki? Komisyon neredeyse...

BAŞKAN – Tabii, yani burada isteyen bütün Komisyon üyesi arkadaşlarımız bu komisyon çalışmalarına iştirak edebilirler. Burada hiçbir beis yok. Yani Komisyon üyesi arkadaşlarımızın hepsi burada dâhildir. Tabii ki alt komisyon çalışmalarının verimli olmasını, Sayın Bakanın da ifade ettiği gibi, tarafların, ilgili sivil toplum örgütlerinin hem Maliye Bakanımıza bildirmiş olduğu görüşlerin alınması hem de direkt olarak onlardan dinlenmesi... Bu arada, tali komisyon olarak belirlenen Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu; Sağlık, Aile ve Çalışma, Sosyal İşler Komisyonu; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Tarım, Orman ve Su İşleri Komisyonlarından da tali komisyonla ilgili raporları da bu süreç içerisinde yazılı olarak istenilecektir Başkanlığımız tarafından. Onlardan gelecek bu raporları da umuyorum gündemlerine alırlar. Alt komisyon çalışmalarımızda sizlere yardımcı olacağını umuyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yazı değil, rapor isteyeceksiniz.

BAŞKAN – “Rapor” dedim, duyduysanız efendim.

Çok teşekkür ediyorum.

Evet, değerli arkadaşlar, alt komisyon çalışmalarımız tamamlandıktan sonra tasarıyla ilgili alt komisyon metni üzerinden genel görüşmelerimize geçeceğiz.

Çok teşekkür ediyor ve birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 14.57

